

Išrašas

PATVIRTINTA
Viešosios įstaigos Alytaus rajono savivaldybės
greitosios medicinos pagalbos stoties direktoriaus
2021 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. V-55

SKUBIOSIOS MEDICINOS PAGALBOS PARAMEDIKO PAREIGYBĖS APRAŠYMAS

<...>

III. SPECIALIEJI REIKALAVIMAI ŠIAS PAREIGAS EINANČIAM DARBUOTOJUI

3. Skubiosios medicinos pagalbos paramediku gali dirbti:

3.1. asmuo, įgijęs skubiosios medicinos pagalbos paramediko profesinę kvalifikaciją ir turintis galiojančią skubiosios medicinos pagalbos paramediko licenciją verstis atitinkama praktika. Užsienyje įgyta skubiosios medicinos pagalbos paramediko profesinė kvalifikacija pripažįstama Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

3.2. asmuo, pasitikrinęs sveikatą nustatyta tvarka prieš priimant į darbą ir darbo eigoje, pateikia darbdaviui sveikatos priežiūros įstaigos patikrinimo išvadą apie savo sveikatos būklę, sveikatos žinių ir įgūdžių atestavimo pažymėjimą;

3.3. asmuo, išmanantis ir tinkamai vykdamas įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių sveikatos priežiūrą, reikalavimus, Lietuvos medicinos normos MN 167:2019 „Skubiosios medicinos pagalbos paramedikas“ ir jos pakeitimų, viešosios įstaigos Alytaus rajono savivaldybės greitosios medicinos pagalbos stoties įstatų, vidaus tvarkos taisyklių, šio pareigybės aprašymo, nustatytus reikalavimus.

IV. KOMPETENCIJA

4. Skubiosios medicinos pagalbos paramediko profesinę kompetenciją sudaro žinios ir gebėjimai, kuriuos jis įgyja baigęs medicinos normoje nurodytą profesinę kvalifikaciją suteikusias studijas bei nuolat tobulindamas įgytą profesinę kvalifikaciją, atsižvelgdamas į nuolatinę medicinos praktikos pažangą.

5. Skubiosios medicinos pagalbos paramedikas turi žinoti:

5.1. įrodymais pagrįstos medicinos principus;

5.2. medicinos statistikos pagrindus;

5.3. sveikatos draudimo pagrindus;

5.4. sveikatos teisės pagrindus;

5.5. dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos pagrindus;

5.6. teisės aktus, reglamentuojančius būtinosios medicinos pagalbos teikimą ir skubiosios medicinos pagalbos paramediko veiklą;

5.7. asmens sveikatos priežiūros organizavimo principus;

5.8. darbuotojų saugos ir sveikatos principus.

6. Skubiosios medicinos pagalbos paramedikas privalo mokėti naudotis informacinėmis ir ryšio technologijomis.

7. Skubiosios medicinos pagalbos paramedikas turi išmanyti:

7.1. žmogaus anatomijos, fiziologijos, patologijos, ligų etiologijos, patogenezės pagrindus;

7.2. Lietuvos medicinos normos priede nurodytų vaistinių preparatų klinikinę farmakologiją, indikacijas ir kontraindikacijas;

7.3. žmogaus psichologijos ypatumus, psichikos sutrikimus, sveiko ir sergančio žmogaus bei jo artimųjų psichologiją;

7.4. sveikatos apsaugos ir socialinės medicinos organizavimo ir skubiosios medicinos priežiūros vadybos pagrindus;

7.5. infuzinės terapijos taikymo principus;

7.6. naudojamų medicinos priemonių (prietaisų) veikimo principus;

7.7. ekstremalių situacijų problematiką ir jų sprendimo būdus;

7.8. patvirtintus greitosios medicinos pagalbos ir skubiosios medicinos pagalbos srities diagnostikos ir gydymo protokolus ir metodikas;

7.9. saugaus transportavimo metodus;

7.10. aseptikos ir antiseptikos pagrindus;

7.11. ūmių būklių gydymo principus indikacijas ir kontraindikacijas;

7.12. ligų ir sveikatos sutrikimų profilaktikos principus.

8. Skubiosios medicinos pagalbos paramedikas turi gebėti:

8.1. teikti skubią medicinos pagalbą visų amžiaus grupių pacientams ir savarankiškai skirti vaistinius preparatus, nurodytus medicinos normos MN 167:2019 „Skubiosios medicinos pagalbos paramedikas“ priede;

8.2. vadovauti pradinio gyvybės palaikymo ar pažangaus gyvybės palaikymo komandai vertinant paciento būklę bei teikiant skubiąją medicinos pagalbą;

8.3. skirstyti pacientus pagal jų būklės sunkumo kategoriją (kritinės, vidutinio sunkumo ir lengvos būklės) ir užtikrinti būklės sunkumą atitinkantį gydymo bei priežiūros planą;

8.4. nustatyti vyraujantį simptomą, sindromą;

8.5. surinkti anamnezę apie pacientą;

8.6. suteikti pagalbą (atlikti veiksmus) gaunant nurodymus nuotoliniu būdu;

8.7. įvertinti bei atlikti neatidėliotinus veiksmus, stabilizuojančius paciento būklę (kvėpavimas, kraujotaka, sąmonė, medžiagų apykaitos);

8.8. atlikti pirminę ir antrinę paciento apžiūrą;

8.9. vertinti teikiamos pagalbos efektą;

8.10. stebėti ir vertinti žmogaus gyvybinių funkcijų rodiklius ir jų dinamiką;

8.11. valdyti ekstremalias situacijas, įvertinti ir optimaliai valdyti įvykio vietoje esančius resursus, nustatyti ir organizuoti papildomų pajėgų atvykimą į įvykio vietą;

8.12. naudotis informacinėmis ir ryšio technologijomis;

8.13. pagal savo kompetenciją, pagal asmens sveikatos priežiūros įstaigos patvirtintus protokolus konsultuoti pacientus telefonu, iki atvyks greitoji medicinos pagalba;

8.14. teisingai pasirinkti transportavimo būdą (metodą) ir atitinkamai naudoti transportavimui skirtą įrangą;

8.15. malšinti skausmą;

8.16. pašalinti svetimkūnį;

8.17. riboti fizinį aktyvumą;

8.18. stabdyti išorinį kraujavimą;

8.19. naudoti kaklo įtvarą;

8.20. tvarstyti žaizdas;

- 8.21. imobilizuoti stuburą, dubenį, lūžius ir panirimus, išnirimus;
- 8.22. teikti skubiąją medicinos pagalbą galūnių amputacijų atveju;
- 8.23. teikti skubiąją medicinos pagalbą ūmių akušerinių ir ginekologinių būklių metu;
- 8.24. teikti skubiąją medicinos pagalbą ūmių psichikos sveikatos būklių metu, esant grėsmei paciento ar aplinkinių sveikatai ar gyvybei atlikti fizinį asmens laisvės suvaržymą;
- 8.25. teikti skubiąją medicinos pagalbą įtariant apsinuodijimus, esant indikacijų skirti priešnuodžius;
- 8.26. teikti skubiąją medicinos pagalbą užspringus;
- 8.27. atlikti veiksmus, užtikrinančius kvėpavimo takų praeinamumą ir kvėpavimą (spontaninį arba dirbtinį):
 - 8.27.1. atverti kvėpavimo takus rankomis;
 - 8.27.2. išsiurbti kvėpavimo takus kietu ar minkštu kateteriu;
 - 8.27.3. skirti deguonį per nosies kaniules, kaukę, kaukę su rezervuaru;
 - 8.27.4. įkišti orofaringinį vamzdelį;
 - 8.27.5. įkišti nazofaringinį vamzdelį;
 - 8.27.6. įkišti gerklų vamzdelį, laringinę kaukę;
 - 8.27.7. taikyti Heimlich'o metodą (manevrą);
 - 8.27.8. atlikti punkcinę krikotomotomiją;
 - 8.27.9. atlikti mechaninę ventiliaciją AMBU tipo maišu;
 - 8.27.10. atlikti dirbtinę plaučių ventiliaciją;
 - 8.27.11. atlikti dekompresinę pleuros ertmės punkciją;
 - 8.27.12. prižiūrėti tracheostomą;
- 8.28. atlikti elektrinę širdies defibriliaciją;
- 8.29. atlikti širdies transkutaninę stimuliaciją;
- 8.30. atlikti intrakaulinę ir intraveninę infuziją;
- 8.31. atlikti periferinių venų punkciją ir kateterizaciją;
- 8.32. vertinti šiuos gyvybinių funkcijų monitoriaus rodmenis:
 - 8.32.1. kvėpavimo funkcijų tyrimo (kapnometrijos);
 - 8.32.2. pulsoksimetrijos;
 - 8.32.3. širdies veiklos;
 - 8.32.4. arterinio kraujospūdžio, matuojamo neinvaziniu būdu;
 - 8.32.5. temperatūros;
- 8.33. atlikti sinchronizuotą kardioversiją;
- 8.34. nustatyti asmens gimimo faktą;
- 8.35. atpažinti mirties požymius ir juos fiksuoti dokumentuose;
- 8.36. atlikti injekciją (į odą, poodį, raumenis, veną);
- 8.37. paimti tepinėlių iš nosies landos.

V. PAREIGOS

- 9. Skubiosios medicinos pagalbos paramedikas privalo:
 - 9.1. teikti būtinąją medicinos pagalbą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;
 - 9.2. pagal savo kompetenciją, nurodytą Lietuvos medicinos normoje MN 167:2019 ir asmens sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje verčiasi praktika, licenciją vertinti paciento būklę ūmių klinikinių būklių ir sužalojimų atvejais, nustatyti sutrikusias gyvybines funkcijas bei jas palaikyti, teikti skubiąją medicinos pagalbą, rekomenduoti ir dalyvauti organizuojant ligų ir sveikatos sutrikimų profilaktikos priemones bei užtikrinti teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybę;

9.3. laikytis profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti, saugoti profesinę paslaptį ir visą informaciją apie pacientą laikyti konfidencialia. Kitiems asmenims ši informacija gali būti atskleista Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytais pagrindais ir tvarka;

9.4. dirbti komandoje su asmens sveikatos priežiūros ir kitais specialistais, dalyvaujantys atliekant tyrimo, diagnostikos ir gydymo veiksmus;

9.5. propaguoti sveiką gyvenseną, ligų profilaktikos ir sveikatos tausojimo bei ugdymo priemones;

9.6. turėti spaudą, kurio numeris suteikiamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. V-1 „Dėl Numerio sveikatos specialisto spaudui suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

9.7. tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

9.8. naudoti tik teisės aktų reikalavimus atitinkančias medicinos priemones (prietaisus), kurios turi būti laikomos, instaliuojamos, naudojamos ir prižiūrimos teisės aktų nustatyta tvarka ir vadovaujantis gamintojo su medicinos priemone (prietaisu) pateikiama informacija;

9.9. tvarkyti skubiosios medicinos pagalbos paramediko praktikos dokumentus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

9.10. paaiškinti skubiosios medicinos pagalbos paramediko praktikos aplinkybes Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, teisėsaugos institucijų ir kitų kontroliuojančių institucijų prašymu;

9.11. pagal savo kompetenciją, teikiant pagalbą, taikyti Lietuvos Respublikoje tik medicinos mokslo ir praktikos įrodymais pagrįstus, saugius tyrimo, diagnostikos ir gydymo metodus, išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis;

9.12. negalėdamas atvykti į darbą dėl ligos ar kitų priežasčių, privalo apie tai nedelsiant informuoti telefonu ar el. paštu vyr. slaugos administratorių ar įstaigos administraciją;

9.13. pradėdamas darbą privalo persirengti asmenine apsaugine apranga ir persiauti asmenine apsaugine avalyne;

9.14. dėvėti švarius ir tvarkingus darbo drabužius, segėti kortelę, kurioje įrašytas skubiosios medicinos pagalbos paramediko vardas, pavardė, pareigos, laikytis asmens higienos reikalavimų;

9.15. darbe privalo būti blaivus ir neapsvaigęs nuo narkotinių ar toksinių medžiagų, nerūkyti, nenaudoti svaigalų darbo vietoje: poilsio patalpose, pagalbinėse patalpose, automobilyje, įstaigos teritorijoje;

9.16. pastebėjus įstaigoje galimai apsvaigusius nuo alkoholio ar toksinių (psichotropinių) medžiagų brigados narį, kitus darbuotojus ar darbuotojus, kitaip pažeidžiančius darbo drausmę, nedelsiant apie tai informuoti vyr. slaugos administratorių ir įstaigos vadovą;

9.17. pastebėjus kolegų klaidą, sulaikyti nuo galimo pakenkimo pacientui. Kilus nesutarimams ar konfliktui, informuoti vyr. slaugos administratorių;

9.18. žinoti gydymo įstaigų dislokaciją ir greitosios medicinos pagalbos stoties aptarnaujamus rajonus;

9.19. laiku ir pagal paskirtį taikyti apsaugos ir higienos priemones, apžiūrint pacientus, atliekant medicinines manipuliacijas, saugoti save ir kitus nuo galimo užsikrėtimo;

9.20. saugotis ir vengti rizikingų veiksmų, bendraujant su psichiniais ligoniais, apsvaigusiais, traumotais, agresyviai nusiteikusiais pacientais, piktavaliais aplinkiniais;

9.21. transportuojant nesąmoningus pacientus, mirusiųjų ir žuvusiųjų kūnus, įvykio vietoje rastus drabužius, dokumentus, pinigus, brangius ir kitus asmeninius daiktus surašyti medicininiuose dokumentuose;

9.22. laikytis darbuotojų saugos ir sveikatos darbe bei priešgaisrinio saugumo reikalavimų, saugoti ir tausoti įrangą, įstaigos turtą;

9.23. nepalikti savo darbo vietos, kol neatvyksta kitos pamainos darbuotojas;

9.24. dirbti dorai ir sąžiningai, laikytis darbo drausmės, tinkamai ir laiku vykdyti įstaigos vidaus (tame tarpe – įstaigos įstatų, vidaus tvarkos taisyklių, savo pareigybės aprašyme ir pan.) ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytus reikalavimus, administracijos nurodymus;

9.25. atlikti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros specialisto praktiką, nustatytas pareigas.

VI. FUNKCIJOS

10. Skubiosios medicinos pagalbos paramedikas vykdo šias funkcijas:

10.1. kiekvienos darbo pamainos pradžioje tikrina GMP vairuotojų-pagalbinių darbuotojų, paramedikų-vairuotojų sveikatos būklę, pasirašydamas kelionės lape bei specialiame žurnale;

10.2. darbo pradžioje kartu su antru komandos nariu patikrina medicinos prietaisus, medikamentų krepšius, medicinos priemones, brigados inventorių, deguonies balionus ir įsitikina, kad jie yra tvarkingi ir pilnai sukomplektuoti. Patikrina ryšio priemones, visą darbo laiką su savimi nešiojasi mobilųjį telefoną ir nešiojamą radijo ryšio terminalą;

10.3. gavęs pranešimą apie kvietimą, nedelsiant vyksta į įvykio vietą su greitosios medicinos pagalbos (toliau – GMP) ekipažu, pažymi brigados būseną automobilio planšetėje. Užsisega saugos diržus. Vykdo dispečerio tolimesnes nuorodas;

10.4. brigados būsenas keičia naudojant automobilio planšetę („Užimtas“, „Atvykau į vietą“, „Pervežimas“, „Ligoninė“, „Laisvas“, „Pastotė“, „Profilaktika“, „Nepasiekiamas“), kai to neįmanoma padaryti brigados būseną keičiama naudojant automobilio radijo ryšio terminalą;

10.5. teikia kvalifikuotą skubiąją medicinos pagalbą pagal nustatytą kompetenciją pacientams iškvietimo vietoje bei transportavimo metu;

10.6. nepriskirtais jo kompetencijai atvejais pacientą nukreipia pas šeimos gydytoją arba nurodo, kur būtų sprendžiamos jam iškilusios problemos;

10.7. supažindina pacientą ar jo atstovą su teikiama pagalba, atliekamomis procedūromis, galimomis komplikacijomis ir kitomis aplinkybėmis, kurios galėtų turėti įtakos paciento apsisprendimui sutikti ar atsisakyti siūlomos pagalbos, gydymo, taip pat su pasekmėmis, atsisakius siūlomos pagalbos. Paciento pateiktas sprendimas turi būti patvirtintas jo parašu GMP medicininuose dokumentuose;

10.8. pacientui kategoriškai atsisakius vykti į stacionarą, kai tai būtina dėl paciento sveikatos būklės, apie tai įrašoma medicininuose dokumentuose ir patvirtinama paciento (ar paciento atstovo) parašu;

10.9. paciento mirties atveju:

10.9.1. mirus namuose, išaiškina artimiesiems mirties liudijimo gavimo tvarką perduoda informaciją policijai (medicininuose dokumentuose įrašo pranešimo datą, laiką ir informaciją priėmusio pareigūno vardą pavardę);

10.9.2. pacientui mirus viešojoje vietoje ar GMP automobilyje, perduoda informaciją policijai (medicininuose dokumentuose įrašo pranešimo datą, laiką ir informaciją priėmusio pareigūno vardą pavardę);

10.10. nedelsiant telefonu informuoja teritorinės policijos įstaigos budėtoją apie asmenis, kurių gyvybei kelia pavojų padaryti durtiniai, pjautiniai, šautiniai arba kitokio pobūdžio kūno sužalojimai ar sužalojimai susiję su nusikaltimu;

10.11. organizuoja paciento paruošimą nešti neštuvais, padeda nešti;

10.12. būna automobilio salone šalia paciento, teikia jam medicinos pagalbą, užtikrina jo saugumą (transportuojant sėdintį pacientą būtina užsegti saugos diržus, specialiais diržais fiksuoti, jei pacientas guli neštuvuose);

10.13. įskaitomai, tvarkingai, tiksliai pagal kompetenciją ir reikalavimus užpildo reikiamus dokumentus planšetėje esančioje programoje, jų kopijas pateikia stacionariųjų asmens sveikatos priežiūros įstaigų skubios pagalbos skyriui; pasibaigus darbui, nepalieka nesutvarkytų medicininių dokumentų;

10.14. po kiekvieno kvietimo, ypač po to kai GMP automobiliu buvo transportuojamas pacientas, sergantis užkrečiamomis ligomis, užtikrina automobilio salono higieninę būklę, prižiūri GMP automobilį kartu su antru komandos nariu, apsauginių vienkartinųjų priemonių pakeitimą;

10.15. vadovaujasi GMP automobilių valymo grafiku, leidus dispečerinei, organizuoja ir pats atlieka medicininės aparatūros, automobilio valymo ir dezinfekavimo veiksmus kartu su antru komandos nariu ir valytoja. Automobilio kompiuteryje pažymi būseną „Profilaktika“;

10.16. perduodamas pamainą užtikrina, kad visa medicininė aparatūra, medikamentų krepšiai, ryšio bei apsaugos priemonės būtų perduodamos tvarkingos, nesugadintos, pilnos komplektacijos, pasirašant perėmimo-perdavimo žurnaluose pamainą perduodančiam ir pamainą priimančiam medikui;

10.17. sugedus medicininei įrangai, gedimus fiksuoja „Neatitikčių registravimo žurnale“, informuoja vyr. slaugos administratorių;

10.18. vykdo kitas teisės aktuose nustatytas funkcijas bei įstaigos vadovo, vyr. slaugos administratoriaus pavedimus, esant poreikiui – pavaduoja nesančius darbe darbuotojus savo kompetencijos ribose;

10.19. vadovaujasi Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais, įstaigos įstatais, vidaus darbo tvarkos taisyklėmis, direktoriaus įsakymais, šiuo pareigybės aprašymu.

<...>